

VENDIM
Nr. 636, datë 25.9.2019

**PËR MIRATIMIN E KRITEREVE DHE TË PROCEDURAVE TË SHPALLJES DHE
ADMINISTRIMIT TË PARQEVE NATYRORE BASHKIAKE**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të pikës 3, të nenit 24, të ligjit nr. 81/2017 “Për zonat e mbrojtura”, me propozimin e ministrit të Turizmit dhe Mjedisit, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

I. TË PËRGJITHSHME

1. Miratimin e kriterëve dhe të procedurave të shpalljes dhe administrimit të parqeve natyrore bashkiake.

2. Parku natyror bashkiak (PNB) përbëhet nga sipërfaqe të cilat gëzojnë statusin e zonës mjedisore, ku strehohen elemente dhe vlera të natyrës së egër, si pyje, kullota, rezervuarë, ligatina, sipërfaqe shkëmbore e ujore dhe bregdetare, brenda territorit administrativ të bashkisë apo disa bashkive.

II. KRITERET E SHPALLJES SË PARKUT NATYROR BASHKIAK

3. Shpallen “Parqe natyrore” të gjitha ato sipërfaqe, të cilat ndodhen brenda territorit administrativ të bashkisë apo bashkive dhe plotësojnë këto kriterë:

a) Të mos jenë përfshirë në Rrjetin ekzistues Kombëtar të Zonave të Mbrojtura apo që janë parashikuar për t’u përfshirë, në zbatim të dokumenteve strategjike të ruajtjes së biodiversitetit apo dhe programeve kombëtare;

b) Të jenë kryesisht zona natyrore, të ripyllëzuara, që shërbejnë për plotësimin e nevojave të komunitetit për veprimtari ekonomike, sociale dhe tradicionale;

c) Të jenë të populluara me lloje të florës dhe faunës, kryesisht të karakterit lokal;

ç) Të mos jenë habitate të llojeve të rrezikuara, të kërcënuara, të rralla dhe endemike, të cilat mbrohen në nivel kombëtar e rajonal me një akt të veçantë normativ.

III. PROCEDURA PËR SHPALLJEN E PARKUT NATYROR BASHKIAK

4. “Parku natyror bashkiak” krijohet në nivel bashkie, duke ndjekur procedurën, si më poshtë vijon:

a) Për shpalljen e parkut, hartohet një propozim ku përcaktohen rajoni që synohet të shpallet “Park natyror bashkiak”, vendndodhja, kufijtë orientues dhe objektivat e menaxhimit të tij.

b) Propozimi hartohet nga njësitë e vetëqeverisjes vendore në bashkëpunim me OJF-të mjedisore vendore, me institucionet kërkimore-shkencore vendore dhe me strukturat e Agjencisë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura (AKZM).

c) Të drejtën e propozimit e kanë edhe institucionet qendrore, donatorët, organizatat e shoqërisë civile të fushës, institucionet kërkimore-studimore, vendase e të huaja, duke marrë paraprakisht (me shkrim) pëlqimin e kryetarit të bashkisë.

ç) Propozimi të hartohet në përputhje me strategjitë sektoriale të veprimtarive që parashikohen të zhvillohen, planet e veprimit e programet e zhvillimit të bashkisë, në mbështetje të planit vendor dhe kërkesave të Dokumentit Strategjik të Politikave për Mbrojtjen e Biodiversitetit në Shqipëri.

d) Propozimi publikohet për një afat dymujor në këndin e njoftimeve në mjediset e njësisë/ve të vetëqeverisjes vendore ku përfshihet sipërfaqja e PNB-së propozuar, ku komuniteti dhe bizneset e zonës japin mendim, të cilat i paraqiten për shqyrtim dhe miratim këshillit të bashkisë.

dh) Me kalimin e këtij afati dhe nëse nuk ka pasur mendime/sugjerime, propozimi kalon për miratim pranë këshillit bashkiak dhe bashkia fillon procedurat për përgatitjen e studimit dhe të dokumentacionit të miratimit.

e) Me miratimin e propozimit, për shpalljen e një rajoni të caktuar “Park natyror bashkiak”, njësitë e vetëqeverisjes vendore fillojnë procedurat për hartimin e studimit dhe më pas përgatitjen e materialit për miratimin e parkut.

ë) Elementet e studimit të zonës dhe procedurat e hartimit të planit të menaxhimit hartohen nga Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura në formë manuali brenda 1 (një) viti nga hyrja në fuqi e këtij vendimi dhe miratohen nga ministri përgjegjës për zonat e mbrojtura.

f) E njëjta procedurë ndiqet edhe për rastet kur propozimi paraqitet nga institucionet shtetërore dhe kërkimore-studimore, donatorët, organizatat e shoqërisë civile apo dhe kompanitë private.

5. Studimi kryhet nga një grup ekspertësh të fushës. Studimi hartohet sipas hapave të mëposhtëm:

a) Grumbullimi i bazës materiale dhe i informacioneve të nevojshme që ndihmojnë procesin e krijimit të “Parkut natyror bashkiak”;

b) Shqyrtimi i strategjive sektoriale të veprimtarive që parashikohen të zhvillohen, planeve të veprimit dhe programeve të zhvillimit të bashkisë, si dhe Dokumentit Strategjik të Politikave për Mbrojtjen e Biodiversitetin në Shqipëri;

c) Shqyrtimi i planit vendor të zhvillimit të territorit;

ç) Skicimi paraprak i kufirit topografik të “Parkut natyror bashkiak” në hartën me shkallë 1:25 000, i cili më pas digjitalizohet;

d) Grumbullimi i të gjitha informacioneve të nevojshme, duke bashkëpunuar ngushtë me institucionin dhe specialistët e njësisë administrative të qeverisjes vendore, administratën rajonale të zonave të mbrojtura (AdZM), me banorët, shoqatat lokale dhe në nivel kombëtar.

dh) Ndërmarrja e vëzhgimeve në terren, të cilat ndihmojnë në analizat e thelluara për studimin e zonës mjedisore, të biodiversitetit e peizazhit, mjedisit në tërësi apo infrastrukturës, si dhe të modeleve të përgjithshme të zhvillimit social-ekonomik, turistik.

6. Pas përfundimit të studimit, kryetari/kryetarët i/e bashkisë/bashkive kërkon/kërkojnë miratimin paraprak nga ministri përgjegjës për zonat e mbrojtura dhe pas marrjes së miratimit përgatitet projektvendimi për shpalljen e “Parkut natyror bashkiak”, i cili shqyrtohet në mbledhjen e radhës së këshillit/këshillave bashkiakë.

7. Në vendimin e këshillit bashkiak për shpalljen e “Parkut natyror bashkiak” përcaktohen emërtimi, sipërfaqja e përgjithshme, kufijtë, harta e digjitalizuar, objektivat e ruajtjes, si dhe struktura menaxhuese.

8. Administrata e zonës/ave të mbrojtur/a në bashkëpunim me strukturat e njësisë/ve të vetëqeverisjes vendore, OJF-të dhe aktorët e interesuar, harton planin e menaxhimit brenda 1 (një) viti nga data e shpalljes së “Parkut natyror bashkiak”. Në rastet kur studimi është kryer nga institucionet dhe organizatat e tjera edhe plani i menaxhimit hartohet prej tyre.

9. Planet e menaxhimit të parqeve bashkiake miratohen me urdhër të ministrit përgjegjës për zonat e mbrojtura dhe i dërgohen për zbatim bashkive.

10. “Parku natyror bashkiak” përfshihet në Rrjetin Kombëtar të Zonave të Mbrojtura pas miratimit të planit të menaxhimit nga ministri përgjegjës për zonat e mbrojtura.

11. AKZM-ja, me miratimin e planit të menaxhimit, e regjistron “Parkun natyror bashkiak” në portalin bazë të të dhënave kombëtare të zonave të mbrojtura dhe e përfshin në Rrjetin Kombëtar të Zonave të Mbrojtura.

IV. ADMINISTRIMI I “PARKUT NATYROR BASHKIAK” DHE ORGANET PËRGJEGJËSE

12. Në veprimtaritë administruese të “Parkut natyror bashkiak” përfshihen:

a) mbrojtja dhe konservimi në vijimësi i gjendjes natyrore, të biodiversitetit, të vlerave lokale, përfaqësuese dhe të karakteristikave të veçanta të tij;

b) këqyrja dhe kontrollet e vijueshme që evidentojnë gjendjen reale të parkut;

c) lehtësimi i kushteve dhe mbështetja për zhvillimin e studimeve, kërkimeve shkencore dhe të monitorimit në nivel lokal;

ç) përdorimi i qëndrueshëm i burimeve bionatyrore, të pyjeve, kullotave, ujërave, peshkimit, gjuetisë, territorit për qëllime ekoturistike etj.;

d) veprimtaritë promovuese, popullarizuese dhe propaganduese të vlerave të tij.

13. Mbrojtja e “Parkut natyror bashkiak” synon konservimin dhe ruajtjen e veçorive natyrore e biologjike, gjeologjike, gjeomorfologjike dhe hidrologjike kundër dëmtimit apo shkatërrimit, duke përfshirë:

a) zbatimin e teknikave ekologjike menaxhuese, që mënjanojnë ndikimet e dukurive natyrore, si dhe veprimet e dëmshme të njeriut mbi pamjen e vlerat e parkut;

b) masat e dëmtimeve nga zjarri, insektet e sëmundjet, ndotja e mjedisit, helmet, erozioni i tokës e i ujit, pyjet, peshkimi, gjuetia, kullotja etj., si dhe përdorimi i kontrolluar i mjeteve;

c) rehabilitimin dhe përmirësimin e gjendjes së tyre, përmes hartimit dhe zbatimit të projekteve që sigurojnë një administrim të qëndrueshëm të tyre, si dhe shtim e gjenerim të sigurt të burimeve natyrore;

ç) përdorimin e territorit të “Parkut natyror bashkiak” dhe të burimeve natyrore, që lejohet vetëm kur siguron mbrojtjen dhe pastërtinë e tij, të gjallesave që jetojnë në të, ruajtjen e mikroklimës, të regjimit ujqor, të ekosistemeve, të tipareve gjeologjike dhe gjeomorfologjike, të gjetjeve arkeologjike;

d) mbrojtjen dhe përdorimin e vlerave kulturore, historike, arkitektonike, objekteve arkeologjike dhe të peizazhit.

14. Mbikëqyrja dhe kontrolli i “Parkut natyror bashkiak” janë veprimtari të përhershme dhe të programuara që synojnë evidentimin e gjendjes natyrore e fizike të këtij parku dhe të mjedisit rreth tij, të rreziqeve që u kanosen, të dëmtimeve që mund të kenë pësuar, ndërhyrjeve e shërbimeve të veçanta që garantojnë jetëgjatësinë e tij, duke pasur në konsideratë që:

a) mbikëqyrja dhe kontrolli i parkut kryhen nga strukturat përkatëse të bashkisë, nga administrata rajonale e zonës së mbrojtur, inspektorati përgjegjës për mjedisin dhe pyjet, inspektorati përgjegjës për peshkimin, si dhe nga komitetet e menaxhimit të zonave të mbrojtura mjedisore;

b) rezultatet e mbikëqyrjes e të kontrollit pasqyrohen në një regjistër i cili shërben për hartimin e programeve dhe të masave për përmirësimin e gjendjes;

c) administrata rajonale e zonës së mbrojtur, në bashkëpunim me strukturat përgjegjëse, mbikëqyr edhe objektet kulturore, historike, arkitektonike e arkeologjike që ndodhen brenda tij.

15. Organi kryesor përgjegjës për vendimmarrjet në nivel lokal është këshilli bashkiak dhe për ruajtjen, administrimin e menaxhimin e parkut janë strukturat e specializuara të bashkisë.

VI. DISPOZITA KALIMTARE

16. Me hyrjen në fuqi të këtij vendimi, të rishikohen planet e menaxhimit të parqeve që shpallen automatikisht si “Park natyror bashkiak”. Rishikimi i planeve të menaxhimit përgatitet brenda 1 (një) viti nga AKZM-ja në bashkëpunim me strukturat përkatëse të bashkisë, që përfshijnë edhe analizën e gjendjes së zonës.

17. Pas rishikimit të planeve të menaxhimit të ndiqet procedura e miratimit me urdhër të ministrit përgjegjës për zonat e mbrojtura dhe i dërgohen për zbatim bashkive në përputhje me përcaktimin e pikës 9, të këtij vendimi.

18. Parqet natyrore bashkiake të shpallura automatikisht të përfshihen në Rrjetin Kombëtar të Zonave të Mbrojtura pas plotësimit të pikave 16 dhe 17, të këtij projektvendimi.

19. Vendimi nr. 519, datë 30.6.2010, i Këshillit të Ministrave, “Për procedurat e propozimit e të miratimit dhe rregullat e administrimit të parqeve natyrore rajonale”, shfuqizohet.

20. Ngarkohen Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, njësitë e vetëqeverisjes vendore dhe Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
Erion Braçe